

Keskkonnateadlikkuse programm

TEGEVUSED ÜLDHARIDUSSÜSTEEMI ÕPILASTELE

Üldharidussüsteemi õpilaste keskkonnateadlikkuse suurendamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

1. põhikooli klassi ja lasteaia koolieelikute rühma osalemist loodus- ja keskkonnahariduskeskuste või keskkonnakaitse ja keskkonnakasutusega seotud ettevõtete aktiivõppeprogrammides;
2. õppepäeva ja/või laagri korraldamist põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele ning looduse valdkonna huvikooli õpilastele. Laagri läbiv teema on looduses toimuvate protsesside ja elurikkuse tundmaõppimine;
3. Keskkonnaministeeriumi veebilehel (<https://www.envir.ee/et/keskkonnaharidus>) prioriteetsena nimetatud loodus- või keskkonnateemat käsitleva projekti elluviimist üldharidusasutuses vähemalt ühe õppeveerandi vältel;
4. üldharidussüsteemi õpilastele suunatud õppeprogrammideks vajalike õppematerjalide ja -vahendite loomine ja soetamine loodus- ja keskkonnahariduskeskustesse.

Osalemine aktiivõppeprogrammides

KIK toetab nii loodus- ja keskkonnahariduskeskuste kui ka ettevõtete korraldatavaid aktiivõppeprogramme, kus õppija osaleb õppeprotsessis aktiivsetes (kogemuslikes, tegevuslikes, uurimuslikes, avastuslikes jne) tegevustes.

Oluline

- taotluse saab esitada haridusasutus või selle pidaja;
- iga klass või lasteaiaühm saab 2019/2020 õppeaastas toetust üheks õppekäiguks;
- abikõlblik kulu on aktiivõppeprogrammi maksumus ja transport (kohale- ja tagasisõit) kokku kuni 300 eurot ühe klassi või lasteaiaühma kohta. Muud kulud ei ole abikõlblikud. Kohustuslikku omafinantseeringut õppeprogrammide projektidel ei ole;
- otsi õppekäigu sihtkohaks lähim RMK, Keskkonnaameti, loodusmuuseumi, looduskooli või keskkonnahariduskeskuse õppeprogramm. Õppeprogrammide kavandamisel on abiks portaal www.keskkonnaharidus.ee. Eelistatud on pikemad programmid;
- aktiivõppeprogramme on võimalik korraldada looduskeskuste juhendamisel ka haridusasutuse juures. Eriti soovitame seda võimalust kasutada lasteaialastele korraldatavate aktiivõppeprogrammide läbiviimisel ning kutsuda lasteaeda kohale juhendaja. Eeldame, et aktiivseid tegevusi viiakse läbi vähemalt 2x45 min jooksul;
- teadmisi keskkonnahoiu põhimõtetest ja loodusressursside säästlikust kasutamisest võib kinnistada keskkonnakasutusega seotud ettevõtetes (nt vee- või- jäätmemajanduse-, põllumajandus- või muu ettevõtte);
- Juhul kui projektis osaleb mitu munitsipaalharidusasutust, siis tuleb taotluse lisana esitada tabel „programmides osalejate andmed“ (<https://kik.ee/et/elluviimine>);

- ühte taotluse saab sisestada õppeprogrammidel osalemise mitmele erinevale klassile/rühmale. Haridusasutuse pidajal on võimalus esitada ühisprojekt mitme oma piirkonna kooli/lasteaia klasside/rühmade tarbeks.

NB! Õppeprogrammita sõit (nt lihtsalt loodusväärtustega tutvumise projekt) ei ole abikõlblik.

NB! Planeeri õppekäigud õppetöö korralduse seisukohast sobivaimale ajale ja sobivaima sisuga.

Õppekäikude puhul on oluline:

- õppetegevus toimub loodusteaduslikel alustel;
- õppija osaleb õppeprotsessis aktiivsetes (kogemuslikes, tegevuslikes, uurimuslikes, avastuslikes jne) tegevustes;
- omandatavate teadmiste ja oskuste kaudu kujundatakse õpilastel positiivset suhtumist loodusesse, sh elurikkusesse ning arusaama looduse ja inimtegevuse seostest ning kujundavad keskkonnasäästlikke käitumisharjumusi;

Taotluse sisestamisel andmesüsteemis KIKAS tuleb valida programmiks „Keskkonnateadlikkuse lihtsustatud pr“. Finantseerimise nõuded ja kulude abikõlblikkus on määratud määruse § 8 lg 4 p 1 ning KIK finantseerimise korras ja selle alusel kinnitatud abikõlblike kulude juhendis. Abikõlblikud kulud on transport ja osalemine õppeprogrammis.

Õppepäeva ja/või laagri korraldamine

Toetust saab taotleda kool või koolipidaja põhikooli- ja gümnaasiumi õpilastele või huvikooli pidaja oma loodusvaldkonna huviringis käivatele õpilastele.

Oluline:

- õppepäeva ja/või laagri läbiv teema peab käsitlema looduses toimuvate protsesside ja elurikkuse tundmaõppimist seostatuna inimõhuga (kliimamuutused, säästev tootmine ja tarbimine, ringmajandus);
- abikõlblikud on kõik õppepäeva või laagri korraldamiseks vajalikud otsesed kulud, kusjuures toitlustuse kulu on abikõlblik ainult omafinantseeringust. KIKi poolne toetus on kuni 75 % projekti kogueelarvest;
- taotlejaks saab olla haridusasutus, selle pidaja või huvikool. Välipraktikumis või laagris osalevad õpilased peavad olema taotleva kooli või huvikooli enda õpilased. Vajadusel peab kool olema suuteline seda tõendama. Huvikool peab olema registreeritud hariduse infosüsteemis www.ehis.ee ja huvikoolil peab olema looduse suuna õppekava;
- taotluse kohustuslik lisa on praktikumilaagri õpiväljund ja tegevuste kirjeldus, hinnapakumised või selgituskiri/kalkulatsioon taotluse eelarve kujunemise kohta. Laagrikavast peab muu hulgas selguma käsitletav temaatika ja rakendatav meetoodika.

NB! Õppepäeva või laagri korraldamisel võib kasutada ka keskkonnahariduskeskuste poolt pakutavaid programme, planeeri võimalikult praktilised tegevused, leia läbi viimiseks tegevuste sisu kontekstis loogiline asukoht, lõimi tegevused erinevate õppeainetega, keskendu ühele-kahele teemale ning lõimige tegevused erinevate õppeainetega.

Eeldatakse, et õppepäeval või laagril on:

- konkreetselt sõnastatud õppe-eesmärgid, mis väljendavad teadmisi ja oskusi, mida omandatakse või kinnistatakse;
- kõik tegevused ja kulutused on vajalikud õppe-eesmärkide saavutamiseks.
- õppe-eesmärkidest ja -tegevustest lähtuv põhjendatud asukohavalik;
- optimaalne eelarve (eelarveread vastavad tegevustele, eelarve kujuneb hinnapakumiste alusel või on lisatud viited hinnakirjale teenuse- või tootepakkuja kodulehel ning hinnad ja tasud on kontekstis üldise turusituatsiooni ja hea tavaga).

Taotlemine toimub üldises korras. Taotluse sisestamisel andmesüsteemis KIKAS tuleb valida programmiks „keskkonnateadlikkus“. Finantseerimise nõuded ja kulude abikõlblikkus on määratud määruse § 8 lg 4 p 2 ning KIK finantseerimise korras ja selle alusel kinnitatud abikõlblike kulude juhendis. Abikõlblikud on kõiki laagri korraldamiseks vajalikud kulud, kusjuures toitlustuse kulu on abikõlblik omafinantseeringust ja nõutav on vähemalt 25% omafinantseering.

Haridusasutuses vähemalt ühe õppeveerandi vältava loodus- või keskkonnateemat käsitleva projekti elluviimine

Rahastatakse projekte, mille tulemusel projektis osalejad omandavad projekti vältel teadmised, oskused ja vilumused, prioriteetsena nimetatud loodus- või keskkonnateemal. Prioriteetsed teemad on nimetatud Keskkonnaministeeriumi veebilehel (<https://www.envir.ee/et/keskkonnaharidus>). Selle tegevuse alt oodatakse taotlema eelkõige lasteaedu.

Eeldatakse, et:

- projektil on konkreetselt sõnastatud õppe-eesmärgid, teadmised, oskused ja hoiakud, mille projektis osalejad projekti lõpuks omandavad;
- projektis osaleb läbivalt üks ja sama sihtrühm, kes liigub samu või erinevaid, kuid loogilise terviku moodustavaid, ülesandeid lahendades projekti eesmärgi suunas;
- kaasatud kogu klass/rühm, kõik paralleelid, kogu kooliaste jne, ilma kõrvalejääjateta (kaasatud on ka õpilased/lapsed, kellel on väiksem huvi või puudub huvi antud keskkonnateema vastu);
- projekt sisaldab kõiki määruses kohustuslikuna nimetatud elemente: teema seostamine kohalike ja globaalsete oludega, projektis osalejate käitumisharjumuste seostamine projekti teemaga, teema lõimitus eri eluvaldkondadega, haridusasutuste õpetajate keskkonnahariduslik täiendusõpe, koostööoskuse arendamine, projekti tulemuste visualiseeritud väljund ja selle esitlemine;

- projekti tulemuse visualiseeritud väljund peab kajastama projekti eesmärgi saavutamist. Visualiseeritud väljundi vormile ei ole piiranguid - see võib olla keskkonnasõbralikul moel meisterdatud kogumik fotodest ja märkmetest, esseedest või ettekannetest, näitus joonistustest või käsitöödest, videoklipid kooli veebilehel, projekti blogi, rühmatööna valminud värssjutustus või keskkonnateatri etendus, kooli lähistele maha märgitud õpperada jne vastavalt projektis osalejate vanusele ja võimetele.

NB! Ei rahastata projekte, millesse on kirjutatud kokku paralleelselt kulgevad, erinevate õppe-eesmärkidega, sisuliselt seostamata tegevused ühes õppeasutuses, nt erinevate klasside õppekäigud erinevatesse kohtadesse, erineval teemal. Õppekäikudeks saab haridusasutus toetust vastavalt määruse § 8 lõike 4 punktis 1 sätestatud tingimustele. Samuti ei toetata laagreid. Laagreid toetab KIK määruse § 8 lõike 4 punkti 2 alusel.

Projektide hindamisel peetakse silmas:

- projekti õppe-eesmärkide selgust ja konkreetsust;
- õppe-eesmärkide seotust Keskkonnaministeeriumi kodulehel prioriteetsena nimetatud teemaga;
- õppe-eesmärgi saavutamiseks valitud tegevuste tõhusust;
- erinevate projektitegevuste loogilist seostatust;
- projektis osalejate kaasatust;
- projekti tulemust – mida antud projektist teada saadakse ja kuidas seda teadmist saab kasutada;
- kasuks tuleb erinevate ainevaldkondade lõimimine ning aktiivõppemeetodite mitmekesisus.

Taotlemine toimub üldises korras. Taotluse esitamisel andmesüsteemis KIKAS tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus.“ Finantseerimise nõuded ja kulude abikõlblikkus on määratud KIK finantseerimise korras ja selle alusel kinnitatud abikõlblike kulude juhendis.

Õppeprogrammide läbiviimiseks vajalike õppematerjalide ja -vahendite loomine ja soetamine loodus- ja keskkonnahariduskeskustesse

Toetatakse looduskoolidesse või keskkonnahariduskeskustesse õppematerjalide loomist või neisse vahendite soetamist. Rahastatakse selliste õppevahendite soetamist ja – programmide loomist, mis aitavad näitlikustada mõnd loodus- või keskkonnanähtust, võimaldavad viia läbi praktilisi tegevusi teoreetiliste teadmiste kinnistamiseks.

Eeldatakse, et:

- toetust saav keskus teenindab optimaalse suurusega piirkonna koole või
- toetust saav keskus on spetsialiseerunud ainsana Eestis või ühena vähestest mõnele olulisele temaatikale ja pakub õppeprogramme õpilastele üle Eesti.

Hindamisel peetakse silmas:

- temaatika olulisust;
- potentsiaali pakkuda teadmiste kinnistamiseks praktilist ja mitmekülgset tegevust;
- kasutatavust skaalal spetsiifiline vs universaalne;

NB! Meetmest ei varustata õppevahenditega formaalharidussüsteemi asutusi. Taotlejaks saavad olla loodus- või keskkonnahariduskeskused. Toetus on kuni 50% projekti kogueelarvest.

Taotlemine toimub üldises korras. Taotluseid saavad esitada keskkonnahariduskeskused, looduskoolid, kes pakuvad mitteformaalset keskkonnahariduse õpet. Taotluse esitamisel andmesüsteemis KIKAS tuleb programmiks valida „keskkonnateadlikkus.“ Finantseerimise nõuded ja kulude abikõlblikkus on määratud määruse § 8 lg 4 p 4 ning KIK finantseerimise korras ja selle alusel kinnitatud abikõlblike kulude juhendis.